

Prvo sebi, potlej meni. Ali nisem vljuden dovolj? Hitite!

Stražnik (*se ogleduje, nato*): Pello duos... daj sem, pa se strpi! (*Gre.*)

Šapla (*sam pri sebi*): Sem zaprt, pa sem častno. Fossa novissima — brlog, tranča pa še ne. In to bo mojih današnjih ječ že deveta posoda. Le drage so. Bogme, šole niso poceni. (*Iz cerkve se oglase orgle, utihnejo. Redki molilci prihajajo iz svetišča, starke, starci, gospa z otrokom i. dr.*)

2. prizor:

Hčerka (*gospé*): Mutter lieb! Zakaj pa ima novi cesarček toliko imen?

Gospa (*Blaža Taškarja žena*): Spodobi se pač.

Hčerka: Kako se pa kaj spodobi, Mutter lieb?

Gospa: Imenitno je.

Hčerka: Oh, jaz nisem pa nič imenitna. Samo Rozalka mi je ime.

Gospa: Saj si imenitna! Mar nisi moja miška, mucka, tička in cvetka?... Hitive, mein Lieb! (*Greste.*)

1. **starka** (*Meta*): Ta košatost! Kakor da ne vemo, koliko ji dedec na občini zasluži. Fej, hianavka in javna grešnica. Kako seje s svojo nečedno. Pa da si taka še v cerkev upa...

2. **starka** (*Urša*): Saj je res Taškarica. Pa še pankrta vlačí s seboj. Le čigav je? Tolmajnarjev, pisarjev.

1. **starka**: Pravijo, če je in če baba sama ve. Pa ne ve. Ta pismarski Jurij ni prvi, ki hodi vahtmajstru v zelje. Uh, ta neumni Blaž, ta glava vse mestne straže! Svoje babe ljubejev ne vidi in ne voha.

2. **starka**: Koliko je strašnega greha dandanes po sveti.

1. **starka**: Le strpimo se. Udarila bo šiba božja. (*Greste. Strelí.*)

1. **starček**: To neumno streljanje, kakor da smo v vojskah. Le kdo bo spet to plačeval.

2. **starček**: I nu, cesarju velja, Bog jim daj sreče! Pred dvajsetimi leti sem jih videl, ko so bili v Ljubljani. Strašno dober gospod so. Moj Bog, pa kaj so odtedaj že hudega prestali. Že tretjo ženo imajo.

1. **starček**: Mu že ni vdovištvo po volji. Naj prestaja —

2. **starček**: Lepo te prosim! Kaj vdovištvo. Skrbi pa žalosti pa tak strah. Toliko sovražnikov imajo, Turke, Francoze, lutrajnarje in klavince pa še grofa Butjana pa barona Steklega.

1. **starček**: Kako si dejal? Ali misliš mogočnjake v Ogrih? Kaj še niso vsem glav odsekali, kakor so jo Hrvatom? (*Gresta.*)

5. prizor:

(*Z desne, kjer se nahaja v samostanskem sloopju ječa ali karcera za »boljše« šolske poredneže in ki ima med dijaki ime: Refugium peccatorum — pribežališče grešnikov, se oglasi zdajci pesem.*)

Jurij Gabr. Semenič (*poje tegobno, zanosno*):

Posito, da ved krajica
je bilá in bo modrost,
branim thesin: Je resnica,

Matija Jama, Sava pri Radovljici

da še božjega ni lica
mimo njenega sladkost:
Salve virgo Catharina!

Šapla (*na levi*): Dobro, brat trpin Jurij Gabriel, dobro. Tvoj okus, moj okus, kakor je prav. Tebe vzdiga Katarina, mene greje mera vina. (*Počne peti*): Vitrum meum gloriosum... (*Utihne.*) Hudič! Miruj, Benedikt! (*Oprezuje proti ozadju.*)

4. prizor:

(*Iz cerkve sta stopila razrednik p. Bernard Geiger in korektor Janez Krst. Klasiber in gresta v nemem pogovoru rahlih kretenj proti samostanskim vratom.*)

Šapla: Preklete! Kje se oščaja Matej. Anti mi ne bo, živina, požrl oba vrča? Korektor je blizu in ura moje ječe tudi. Pa ne grem v svobodo, dokler ne izpijem še devetega vrča. Trikrat tri, to je moje geslo in moja moč. Trikrat tri, kolikor imajo v Ljubljani visoke hiše oken. He, oča Matej! Previdno!

Stražnik (*z vinom*): Tu smo. Vrč je poln.

Šapla: Custos fidelis. Zvesta starina vse ljubljanske varnosti, gratias tibi ago. (*Vzame vrč.*)

Stražnik: Hie Laibach. Naj tekne, študent naš, Benedikt!

Šapla: Že tekne in teče. (*Molči, začne nato peti*):

Omnes docti sint vinosi
et potantes animosi,
docet Aristoteles.
(Vsi učeni vina pijte,
v vinu sil si pridobite,
Aristoteles uči)

(*Korektor in redovnik posluhmeta. Klasiber se poslovi od svojega predstojnika in prihiti na levo k »brlogu«.*)

Klasiber (*lep, tegobno resen človek, s knjigo pod pazduho, resno in trpko*): Gospod poet Benedikt Šapla. Prepovedane so neumne pesmi in za zaprtega šolarja dvakrat nedostojne.